

กองทุน สำรองเลี้ยงชีพ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 57

ตุลาคม - ธันวาคม 2560

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล สมดุลตามอายุ
ซึ่งจดทะเบียนแล้ว

www.cimb-principal.com

ตลาดลงทุน ด้วยแผนสมดุล ตามอายุ

TARGET DATE
Retirement Plan

Scan QR Code
เพื่อดูข้อมูลเพิ่มเติม

วางแผน
การลงทุน
สร้างสมดุล
หลังเกษียณ

66

99

สารบัญ

	หน้า
บรรณาธิการแถลง	2
เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ	3
ภาษี คัดดูแลของการออม	6
รอบรู้สมาคม	12
ส่งเสริมการออมอย่างไรให้สอดคล้องกับใจคน	14
สรุปผลการดำเนินงาน สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประจำปี 2560	16
เรียนรู้อดีต : บทเรียนราคาแพงจากวิกฤตทางการเงินปี 2540	21

ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ

1. ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม
2. เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก
3. นายสมชัย จรุงธนะกิจ
4. นายธีรพันธุ์ วิชาวิกุล
5. นายมนชัย สุกจิต

บรรณาธิการ

1. นายทำนอง ดาศรี

กองบรรณาธิการ

1. นายเชิดศักดิ์ สกุลทวีวัฒน์
2. นางอัญชลี เจียประเสริฐ
3. นางราตรี จารุวนากุล
4. นายโกศล สงเนียม
5. นายเจน หน่อท้าว
6. นายเจษฎา จันทวงษ์ไธ
7. นางสาวชิน ตรีทรัพย์ธนกุล
8. ดร.สุเมต สุวรรณพรหม
9. นายอาคม ไม้ดัดจันทร์
10. นายโกศล ประสารทอง
11. นายอาทร เจริญหลาย
12. นายกานต์ ลชิตากุล

คณะผู้จัดทำ

1. นายวีรพงศ์ ล้ำเลิศกิจ
2. นางชนิษฐา ชายดวงคำ

จัดทำโดย/สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน/164 ซอยนนทรี 14 ถนนนนทรี แขวงช่องนนทรี
เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2294-7430-2 โทรสาร 0-2284-3934
เว็บไซต์ www.aop.or.th

บรรณาธิการแถลง

สวัสดิสมาชิกสมาคม

วารสารฉบับที่ 57 นี้เป็นฉบับสุดท้ายของปี 2560 และจะออกเผยแพร่ในต้นไตรมาสแรกของปี 2561 ผมจึงขอถือโอกาสนี้ สวัสดิ์ปิรมักกับผู้อ่านทุกท่าน ครบ ปีหนึ่งผ่านไป ปีใหม่ผ่านมา สิ่งทีหลายคนมักจะทำคือการหาเวลาเงียบ ๆ มาทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงการดำเนินชีวิตในปีใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม แผนการเงินส่วนตัวก็เช่นเดียวกัน ควรต้องมีการทบทวนและวางแผนใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

เมื่อทราบข้อมูลทางการเงินของตนในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการ ทบทวนและปรับปรุงแผนการเงินระยะยาวที่เคยกำหนดไว้ในปีที่ผ่าน มา และกำหนด แผนการเงินปีใหม่นี้ ว่ามีเป้าหมายในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาวอย่างไร

หนึ่ง ปี 2560 เป็นปีที่ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตการณ์การเงินที่รุนแรงในปี 2540 ครบ 20 ปีพอดี วารสารฉบับนี้จึงได้นำเรื่อง “เรียนรู้อดีต: บทเรียนราคาแพงจากวิกฤตทางการเงินปี 2540” ซึ่งคัดมาจากส่วนหนึ่งของปาฐกถาโดย ดร. วิโรจน์ สันติประภพ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ท่านได้ทราบข้อเท็จจริงและบทเรียน ไว้ใช้ประโยชน์ด้วยครับ

ทำนอง ดาสร
บรรณาธิการ

สรุปการเสวนาพิเศษ

“เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ”

เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดเสวนาพิเศษ “เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ” ณ หอประชุมศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีผู้เข้าเสวนา จำนวน 500 คน จาก 140 หน่วยงานกองทุน โดยการเสวนาครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.พิสิฐ ลิ้อารม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นประธานกล่าวเปิดการเสวนา และมีผู้เข้าร่วมเสวนาประกอบด้วย คุณสุภาณี จันทรมาศ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออม การลงทุน และพัฒนาตลาดทุนสำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง คุณเนาวรัตน์ จันทวานิช ผู้อำนวยการศูนย์กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน ก.ล.ต. คุณอารยา ธีระโกเมน อุปนายกสมาคม และประธานกลุ่มธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สมาคมบริษัทจัดการลงทุน และ ดร.สุเมต สุวรรณพรหม กรรมการสมาคมฯ เป็นผู้แทนกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมี คุณเนาวรัตน์ เจริญประพัฒน์ จากรายการ Money Channel เป็นผู้ดำเนินรายการ

การเสวนาครั้งนี้ ได้เริ่มต้นจากการอธิบายระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทย

ที่มาสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง วันที่ 6 ธันวาคม 2560

* อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ** ประมาณการโดยกระทรวงการคลัง

ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 เสาหลัก โดยครอบคลุมประชาชนวัยแรงงานทุกกลุ่ม เป็นที่น่าสังเกตว่าแรงงานส่วนใหญ่ยังมีรายได้หลังเกษียณไม่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต โดยมีกลุ่มข้าราชการที่มีรายได้หลังเกษียณที่อัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 70 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย ขณะที่แรงงานในระบบที่ส่งเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเพียงช่องทางเดียว (ไม่นับกลุ่มที่มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 3.17 ล้านคน) ได้แก่ ลูกจ้างภาคเอกชน ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการและพนักงานของรัฐ จะมีรายได้เฉลี่ยเพียงร้อยละ 19 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย ซึ่งต่ำกว่าระดับรายได้หลังเกษียณที่พอเพียงที่อัตราร้อยละ 50-60 ของรายได้ก่อนเกษียณ ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงว่าอาจมีเงินไม่พอใช้ในยามชราหากไม่มีการออมเพิ่มเติม ในขณะที่อยู่ในวัยทำงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ เพื่อจัดให้มีการออมภาคบังคับเพิ่มเติมสำหรับแรงงานในระบบที่มีแนวโน้มที่จะมีรายได้หลังเกษียณไม่เพียงพอ โดยรายละเอียดของร่าง พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบช.) สามารถ download ได้จากเว็บไซต์สมาคมฯ www.aop.or.th

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้แรงงานในระบบ ประกอบด้วย ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างชั่วคราวส่วนราชการ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่องค์การมหาชน และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้มีเงินออมเพื่อการเกษียณเพิ่มเติมและมีรายได้หลังเกษียณที่เพียงพอในการดำรงชีพ

2. เป้าหมาย

เพื่อให้แรงงานในระบบมีรายได้หลังเกษียณไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ก่อนเกษียณ โดยผู้รับค่าจ้างไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนแรงงานภาคเอกชนจะมีรายได้หลังเกษียณไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ก่อนเกษียณ

3. การดำเนินงานของ กบช.

- 1) การเข้าระบบ กบช. ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ เป็นสมาชิกของ กบช. โดยกำหนดให้กิจการขนาดใหญ่ (กิจการที่ลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป กิจการที่ได้รับสัมปทานของรัฐ กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐที่ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ และกิจการที่ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิก กบช.) เข้าระบบ กบช. ในปีแรก กิจการที่มีลูกจ้าง 10 คนขึ้นไป เข้าระบบ กบช. ในปีแรก 4 และกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป เข้าระบบ กบช. ในปีแรก 6 ทั้งนี้ทาง กบช. จะประสานงานกับสำนักงานประกันสังคมเพื่อนำข้อมูลของนายจ้างและลูกจ้างซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยประกันสังคมมาใช้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 2) การส่งเงินเข้า กบช. ลูกจ้างส่งเงินสะสมและนายจ้างส่งเงินสมทบแต่ละฝ่ายในอัตราร้อยละ 3 ของค่าจ้าง สูงสุดไม่เกิน 1,800 บาทต่อเดือน โดยกำหนดเพดานค่าจ้างไม่เกิน 60,000 บาทต่อเดือน และทยอยปรับเพิ่มอัตราเงินสะสมและเงินสมทบเป็นร้อยละ 5 ร้อยละ 7 และร้อยละ 10 ภายใน 10 ปี ทั้งนี้ให้ลูกจ้างและนายจ้างมีสิทธิส่งเงินเข้ากองทุนได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง ตั้งแต่ปีที่แรกที่เป็นสมาชิกของกองทุน และกรณีลูกจ้างที่ได้รับเงินค่าจ้างน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน โดยให้นายจ้างส่งเงินในส่วนของนายจ้างฝ่ายเดียว ทั้งนี้ลูกจ้างที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภาคสมัครใจตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 อยู่แล้ว หากปัจจุบันลูกจ้างและนายจ้างส่งเงินสะสมและเงินสมทบต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่ กบช. กำหนด จะต้องเข้าเป็นสมาชิก กบช. และส่งเงินเข้า กบช. ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำดังกล่าว (หากกองทุนประกันสังคมมีการปรับอัตราเงินที่ส่งเข้ากองทุนประกันสังคม จะมีการพิจารณาทบทวนอัตราเงินสะสมและเงินสมทบของ กบช. เพื่อให้การส่งเงินเข้ากองทุนการออมเพื่อการชราภาพในภาพรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสม สร้างความเพียงพอของรายได้หลังเกษียณ โดยไม่เป็นการซ้ำซ้อนของนายจ้างและลูกจ้างมากเกินไป)

- 3) การรับเงินจาก กบข. สมาชิกอายุครบ 60 ปี ให้มีสิทธิเลือกรับเงินงวดหรือเงินก้อนจากกองทุน ในกรณีที่สมาชิกทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยใกล้ถึงแก่เสียชีวิตก่อนอายุครบ 60 ปี ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าทุพพลภาพ สมาชิกจะขอรับเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสะสมทั้งหมดหรือบางส่วนจากกองทุนก็ได้ โดยให้ขอรับได้เพียงครั้งเดียว นอกจากนี้ ในกรณีที่สมาชิกหรือผู้รับเงินงวดจาก กบข. เสียชีวิต กบข. จะจ่ายเงินทั้งหมดในบัญชีของผู้นั้นให้แก่ผู้รับประโยชน์หรือทายาท
- 4) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่สมาชิก จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเช่นเดียวกับกองทุนการออมเพื่อการชราภาพอื่นๆ ได้แก่ การนำเงินสะสมมาหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผลประโยชน์จากการลงทุน และการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้จากกองทุนในกรณีสมาชิกอายุครบ 60 ปี กรณีทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต
- 5) การบริหารจัดการเงินของ กบข. สถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นที่ประสงค์จะจัดการเงินของกองทุนต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตจัดการกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และให้สถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กบข. เพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบนโยบายการลงทุนแล้ว ให้นำเสนอแนวนโยบายดังกล่าวต่อสมาชิก และให้กองทุนนำเงินไปหาประโยชน์จากนโยบายการลงทุนที่สมาชิกแสดงเจตนาไว้ โดยสมาชิกสามารถเปลี่ยนแปลงนโยบายการลงทุนที่ได้แสดงเจตนาไว้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) รายได้หลังเกษียณของลูกจ้างเพิ่มขึ้นสู่ระดับที่พอเพียง
- 2) เงินออมที่เพิ่มขึ้นคาดว่าจะส่งผลให้ระดับการออมในประเทศ และหากลูกจ้างสถานประกอบการทั้งหมดเข้า กบข. จะทำให้เงินออมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าปีละ 640,000 ล้านบาท
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน เนื่องจากเงินออมในกองทุนจะส่งผลให้เงินลงทุนระยะยาวจากผู้ลงทุนสถาบันสูงขึ้น อันจะส่งผลให้ตลาดทุนในภาพรวมมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น

สถานะในปัจจุบันของร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยได้ผ่านการตรวจพิจารณาในวาระ 3 แล้ว คาดว่าจะประกาศใช้ในปี 2561 และเริ่มมีผลปฏิบัติในปี 2562 ช่วงกลางปี

ภาษี ศัตรูแฝงของการออม

ภคกุล เทพอินทร์ชัย

นักวิเคราะห์นโยบายด้านกฎหมาย
สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย

เมื่อกล่าวถึง “การออม” หลายคนมักให้ความหมายว่า การออม คือการเก็บหอมรอมริบ การสะสมสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ตามความประสงค์ของผู้ออมในอนาคต การกระทำดังกล่าวอาจเปรียบได้กับสุภาษิตไทยที่ว่า “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” ก็ไม่ผิดนัก

สำหรับตัวผู้เขียนเองนั้นอยากขยายความเพิ่มเติมว่า เราอาจมองการออมให้เป็นมิติที่กว้างขึ้นโดยให้ถือว่าการออมนั้นเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่เราถืออยู่อย่างจำกัด หรือนั่นก็คือ “เงิน” ในกระเป๋าของพวกเรานั้นเองที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการบริหารจัดการดังกล่าวนี้มีความจำเป็นที่จะต้องวางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

การบริหารจัดการให้เหลือเงินในกระเป๋ามากที่สุด และสามารถนำไปต่อยอดให้กองงยนั้นก็มีหลายวิธี แต่ในบทความนี้ผู้เขียนอยากเสนอวิธีที่ใกล้ตัว และสามารถทำได้ด้วยตนเอง นั่นก็คือการวางแผนภาษีเพื่อทำให้มีเงินเหลือเพื่อการออมมากขึ้น โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรัฐบาลไทยได้มีการปลูกฝังเรื่องการออมแก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นผ่านทางรูปแบบของการโฆษณาในวิทยุและโทรทัศน์ การรณรงค์ให้ออมเงิน ตลอดจนการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมาย่างสม่ำเสมอ แม้ว่ารัฐต้องการเม็ดเงินจากภาษีประชาชนเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ แต่ในขณะเดียวกันรัฐเองก็แสดงออกอย่างชัดเจนในการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมเงิน ในปัจจุบันรัฐบาลได้ออกกฎหมายยกเว้นภาษีในหลายด้านเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมมากขึ้น

ในการนี้ถือเป็นโอกาสที่ดีที่ผู้เขียนจะชวนท่านมองเรื่อง “สิทธิประโยชน์ทางภาษี” เพื่อนำมาช่วยในเรื่องของการวางแผน “การออม” ของท่าน ผู้เขียนเชื่อว่าหากท่านสามารถบริหารจัดการภาษีผ่านการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่รัฐมีให้ นั้น จะสามารถนำความมั่งคั่งมาสู่ท่านได้อย่างทวีคูณเลยทีเดียว

รูปแบบของการออมเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ การออมเงินในสหกรณ์ การออมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนประกันสังคม กองทุนเงินออมแห่งชาติ กระทั่งการออมเงินในลักษณะของการทำประกันชีวิต ซึ่งการออมแต่ละแบบ รัฐได้กำหนดสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามผลประโยชน์ที่ได้รับจากการออมไว้ดังต่อไปนี้

เงินฝาก

ประเภทเงินได้	ภาษีที่ต้องจ่าย
ดอกเบี้ยเงินฝาก	เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี หากได้รับดอกเบี้ยรวมกันทุก บัญชีไม่เกิน 20,000 บาท ตลอดปีภาษี
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารและ จากสหกรณ์ออมทรัพย์ ในส่วนที่เป็นราย เดือนติดต่อกันมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 24 เดือน นับแต่วันที่ฝาก โดยมียอดเงิน ฝากแต่ละคราวเท่ากัน แต่ไม่เกิน 25,000 บาทต่อเดือน และทั้งหมดไม่เกิน 600,000 บาท	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำสำหรับผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่มีดอกเบี้ย เงินฝากประจำทุกประเภทรวมกันแล้วไม่ เกิน 300,000 บาทต่อปี	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
ดอกเบี้ยสลากออมสิน	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
ดอกเบี้ยเงินฝาก ประเภทฝากเพื่อเรียก ของธนาคารออมสิน	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
รางวัลบัตรออมทรัพย์ของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
เงินปันผลที่ได้รับคืนจากการสะสมหุ้น ของสหกรณ์ และ ดอกเบี้ยเงินฝากออม ทรัพย์ของสหกรณ์	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เงินสะสม และผลประโยชน์ที่ได้รับ	ค่าลดหย่อน/ ภาษีที่ต้องจ่าย
เงินสะสม	เงินสะสมที่สมาชิกส่งเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ โดยสามารถหักลดหย่อนได้ตามจริงแต่ไม่เกินปีละ 10,000 บาท สำหรับส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง และไม่เกิน 490,000 บาท ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำไปรวมกับเงินได้ที่เสียภาษี
ผลประโยชน์จากการลงทุน ของกองทุน เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล และกำไรจากการ ขายหลักทรัพย์	ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี
เงินที่สมาชิกได้รับจากกองทุน เมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพ	ส่วนที่เป็นเงินสะสมได้รับยกเว้นภาษี ส่วนที่เป็นเงินสมทบ ผลประโยชน์เงินสะสม และผลประโยชน์เงินสมทบ ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามเงื่อนไขดังนี้ กรณีออกจากการก่อนอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์ หากเป็นเงินที่จ่ายให้เนื่องจากออกจากการโดยมีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า 5 ปี ต้องนำเงินที่ได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไปคำนวณภาษี รวมกับเงินได้ประเภทอื่น หากเป็นเงินที่จ่ายให้เนื่องจากออกจากการที่มีระยะเวลาทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป สามารถเลือกเสียภาษีโดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีกับเงินได้ประเภทอื่น โดยมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่ากับ 7,000 บาทคูณด้วยจำนวนปีที่ทำงาน เหลือเท่าใดให้หักค่าใช้จ่ายอีกร้อยละ 50 ของเงินที่เหลือนั้น แล้วคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้ ทั้งนี้ จำนวนวันทำงานตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป นับเป็น 1 ปี น้อยกว่า 183 ให้ปัดทิ้ง กรณีออกจากการ เพราะตาย ทุพพลภาพ หรือออกจากการเมื่อมีอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์

กองทุนประกันสังคม

เงินสมทบ	ค่าลดหย่อน
เงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม	ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 9,000 บาท กรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 9,000 บาท

กองทุนการออมแห่งชาติ

เงินสะสม	ค่าลดหย่อน
เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนการออมแห่งชาติ	ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 13,200 บาท ต่อปี ทั้งนี้เมื่อรวมกับ ค่าซื้อกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ กบข. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน และ เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ แล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท

ประกันชีวิต

เบี้ยประกัน	ค่าลดหย่อน/ ยกเว้นภาษี
เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ และบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้	ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท
เบี้ยประกันชีวิต และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ	
สำหรับผู้มีเงินได้	ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท หากเบี้ยประกันภัยที่จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตแบบบำนาญที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ให้ยกเว้นอีกร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 200,000 บาท และเมื่อรวมกับเงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน หรือค่าซื้อหน่วยลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท
คู่สมรสที่ไม่มีเงินได้	หักลดหย่อนได้ ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

เราจะเห็นได้ว่าการออมในแต่ละแบบมีการกำหนดสิทธิในการได้รับยกเว้นภาษีหรือลดหย่อนภาษีที่ต่างกัน ซึ่งในความแตกต่างนั่นเอง นำมาซึ่งข้อได้เปรียบเสียเปรียบของการออมในแต่ละแบบซึ่งผู้เขียนขอลงรายละเอียดดังนี้

เงินฝาก สำหรับการฝากเงินนั้นเป็นวิธีการออมพื้นฐานของประชาชนทั่วไป เราจะเห็นว่ามียกเว้นในเงินฝาก บางประเภทแตกต่างกันไป เช่นกรณีของดอกเบี้ยสลากออมสิน หรือ ดอกเบี้ยสหกรณ์ ซึ่งทั้งการยกเว้นนั้นมักจะตามมา ด้วยข้อจำกัดเสมอ เช่น ต้องได้ดอกเบี้ยไม่เกินมูลค่าหนึ่งตามที่กำหนดไว้ หรือจะต้องฝากเงินเป็นเวลาไม่น้อยกว่าระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งหมายความว่า แท้ที่จริงแล้ว เราสามารถนำเงินส่วนนี้ไปออมในรูปแบบอื่นที่อาจให้ผลตอบแทน ที่ดีกว่าถึงแม้จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีก็ตาม ผู้เขียนจึงขอแนะนำให้ท่านศึกษาเงื่อนไขและรายละเอียดต่าง ๆ เช่น อัตรา ดอกเบี้ย ระยะเวลาเงินฝาก และการยกเว้นภาษี ก่อนที่จะตัดสินใจออมด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หากท่านทำงานในภาคเอกชน ท่านคงจะคุ้นเคยกับกองทุนประเภทนี้เป็นอย่างดี เนื่องจาก บริษัทมักจัดให้เป็นสวัสดิการ โดยลูกจ้างส่งเงินสะสมเข้ากองทุนส่วนหนึ่งและบริษัทสมทบเงินให้อีกส่วนหนึ่ง เงินออม ประเภทนี้หักจากอัตราส่วนของเงินเดือนตามความสมัครใจของพนักงานตั้งแต่ร้อยละ 2 ถึง ร้อยละ 15 กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพนั้นเป็นกองทุนที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนตามชื่อเรียก โดยเงินที่สมทบเข้ากองทุนจะถูกนำไปสะสมไว้และจ่ายคืน ยามที่เราพ้นสภาพการเป็นพนักงานบริษัท ข้อดีของการออมในรูปแบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ นอกจากผู้ออมจะได้รับ สิทธิในการลดหย่อนภาษีสูงสุดถึงหนึ่งหมื่นบาทแล้ว ยังได้เงินสมทบจากบริษัทเพิ่มให้อีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้ผู้ออมเองก็ ยังควรคำนวณว่ารายได้ของตนต่อเดือนนั้นเหมาะสมกับการหักเข้ากองทุนนี้ร้อยละเท่าใด หรือควรไปออมหรือลงทุนใน รูปแบบอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าหรือไม่ นอกจากนี้การได้รับเงินสมทบจากบริษัทนั้นยังขึ้นอยู่กับอายุงานซึ่งระบุอยู่ใน ข้อตกลงของกองทุนอีกด้วย

กองทุนประกันสังคม กองทุนประกันสังคมเป็นกองทุนตามกฎหมายซึ่งบังคับที่นายจ้างต้องจัดทำให้กับลูกจ้างทุก คน ดังนั้นหากเราเป็นลูกจ้าง เราย่อมหลีกเลี่ยงการส่งเงินเข้ากองทุนนี้ไม่ได้ หลักการง่าย ๆ ของกองทุนนี้คือเงินที่เรา ถูกหักไปสมทบประกันสังคมจะถูกนำไปลดหย่อนภาษีได้ทั้งหมดจึงเป็นการลดภาระภาษีได้ (เนื่องจากหนึ่งคนจะถูกหัก สูงสุด 9,000 บาทต่อปี และแต่ละคนจะสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้เท่ากับจำนวนที่จ่ายไปจริงซึ่งไม่เกิน 9,000 บาท นั้นเอง)

กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนการออมแห่งชาติเป็นกองทุนที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการออมของ บุคคลที่ไม่ได้อยู่ในระบบสวัสดิการต่าง ๆ หรือกล่าวง่าย ๆ คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ค่าขายที่ยากออมเงินไว้ใช้ใน ยามชรา ข้อดีของกองทุนนี้คือหากท่านมีรายได้น้อยและไม่ต้องการออมเป็นจำนวนเงินเยอะท่านจะได้เงินสมทบจำนวน หนึ่งจากรัฐบาล แต่ข้อเสียคือหากท่านต้องการออมเป็นจำนวนเงินจำนวนมากกว่า 13,200 บาท ต่อปี ท่านจะลดหย่อน ภาษีเกินจำนวนดังกล่าวนี้ไม่ได้ และการออมประเภทนี้อาจให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่า

ประกันชีวิต **ประกันชีวิต** และ**ประกันแบบบำนาญ**เป็นอีกหนึ่งตัวเลือกที่รัฐให้สิทธิในการนำจำนวนเบี้ยประกันที่ จ่ายจริงไปหักลดหย่อนภาษีได้ เนื่องจากต้องการสนับสนุนให้ประชาชนมีหลักประกันยามเจ็บไข้ได้ป่วย (บิดามารดา) รวมทั้งมีเงินเก็บเพียงพอไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทความคุ้มครองของประกันภัย อย่างไรก็ตามเบี้ย ประกันชีวิตแบบบำนาญนั้นราคาค่อนข้างสูง ดังนั้นวิธีการออมดังกล่าวจึงเหมาะสำหรับผู้ที่มียาได้ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ การซื้อประกันภัยนั้น มีรายละเอียดต่าง ๆ ที่ท่านจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบค่อนข้างมาก เพราะบริษัทประกันภัย แต่ละแห่งมักมีผลิตภัณฑ์ กฎเกณฑ์ รวมถึงข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป

กล่าวโดยสรุป ผู้ที่รู้จักการเก็บออมถือเป็นผู้ที่มีมองการณ์ไกล เพราะ “การออม” เป็นการยอมเสียสละที่จะไม่ใช้ จ่ายในวันนี้ เพื่อที่จะมีเงินใช้ในวันข้างหน้า อย่างไรก็ตามความสามารถในการออมจะมากน้อยเพียงใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการบริหารภาษีเท่านั้น แต่ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และเพิ่มการลงทุน ของแต่ละบุคคลอีกด้วย การออมโดยคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ทางภาษีข้างต้นนั้นเป็นเพียงวิธีการบริหารจัดการการเงิน อย่างหนึ่งเท่านั้น ซึ่งหากท่านผู้อ่านได้มีการบริหารจัดการเงินออมได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เชื่อว่าจะสามารถช่วย ท่านวางแผนชีวิตได้อีกมากอย่างแน่นอน

การสร้างคุณค่าการลงทุนด้วย I Code

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) มีหน้าที่สำคัญในการบริหารจัดการเงินลงทุนเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของสมาชิก กบข. โดยตระหนักว่า การลงทุนในกิจการที่มีกลยุทธ์การกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะนำมาซึ่งผลตอบแทนที่ดีและยั่งยืนของสมาชิก โดย กบข. ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเจตนารมณ์ในการเป็นนักลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อ ประกาศการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลการลงทุน (Investment Governance Code : I Code) ที่ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันที่ร่วมประกาศรับ I Code แล้วทั้งสิ้น 31 สถาบัน

I Code คืออะไร

Investment Governance Code หรือ I Code คือ หลักธรรมาภิบาลการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนสถาบัน ซึ่งกำหนดหลักการการบริหารการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ESG) ควบคู่กับการลงทุนที่พิจารณาจากปัจจัยด้านผลตอบแทนและความเสี่ยงของกิจการที่ลงทุน

หลักปฏิบัติ I Code มีทั้งหมด 7 ข้อ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายธรรมาภิบาลการลงทุนที่ชัดเจน
2. มีการป้องกันและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างเพียงพอ เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของลูกค้า
3. ตัดสินใจและติดตามบริษัทที่ลงทุนอย่างใกล้ชิดและทันเหตุการณ์ (Actively)
4. เพิ่มระดับในการติดตามบริษัท เมื่อเห็นว่าการติดตามในหลักปฏิบัติข้อที่ 3 ไม่เพียงพอ (Escalating Investee Companies)
5. เปิดเผยนโยบายการใช้สิทธิออกเสียงและผลการใช้สิทธิออกเสียง
6. ร่วมมือกับผู้ลงทุนอื่นและผู้มีส่วนได้เสียตามความเหมาะสม (Collective Engagement)
7. เปิดเผยนโยบายธรรมาภิบาลการลงทุน และการปฏิบัติตามนโยบายต่อลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

เป้าหมายสำคัญของ I Code

ในหลักปฏิบัติ I Code ได้เน้นให้ผู้ลงทุนสถาบันมุ่งสร้างคุณค่าให้กิจการในระยะยาว มากกว่าระยะสั้น ซึ่งจะช่วยให้ได้รับผลตอบแทนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะกิจการที่ให้ความสำคัญในเรื่อง ESG จะดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และมีการบริหารความเสี่ยงที่ดี ทำให้กิจการเหล่านั้น สามารถแสวงหาโอกาสและสร้างความเจริญเติบโตที่ยั่งยืน

การประกาศรับ I Code เป็นความสมัครใจของผู้ลงทุนสถาบัน ซึ่งผู้ลงทุนสถาบันจะต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติตาม I Code เพราะหากไม่สามารถปฏิบัติตามหลักปฏิบัติใน I Code จะต้องอธิบายเหตุผล หรือแจ้งมาตรการที่จะนำมาใช้ทดแทนให้ทราบด้วย

สำหรับ กบข. ได้ประกาศรับ I Code เมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2560 ซึ่งหลัก I Code สอดคล้องกับนโยบายของ กบข. ที่เน้นการลงทุนในระยะยาวเพื่อสร้างความเพียงพอของเงินออมสมาชิกในวัยเกษียณ โดยสำนักงานกำหนดการวัดผลงานของผู้จัดการกองทุนระยะยาว (3 ปี) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการลงทุน นอกจากนี้สำนักงานได้สร้างความเข้าใจให้กับพนักงาน กบข. และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายการลงทุนให้กับสมาชิก กบข. ผ่านทางรายงานประจำปี และเว็บไซต์ กบข.

หลังการประกาศรับ I Code ทำให้ กบข. มีกระบวนการทำงานที่เพิ่มขึ้นบ้างเนื่องจากต้องมีการรายงานเป็นประจำทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจซึ่ง กบข. มีความพร้อมในด้านบุคลากรจึงไม่เป็นอุปสรรค ทั้งนี้ กบข. มีข้อเสนอแนะสำหรับนักลงทุนสถาบันที่จะประกาศรับ I Code ว่าเมื่อประกาศรับหลักการแล้วจะต้องเปิดเผยผลการปฏิบัติงานนักลงทุนสถาบันจึงต้องมีความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับหลัก I Code ด้วย เพราะแม้ว่า I Code จะใช้หลักการ Comply or Explain เพื่อเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถอธิบายเหตุผล (Explain) เมื่อไม่ได้นำหลัก I Code ไปปรับใช้ (Comply) แต่นักลงทุนสถาบันไม่สามารถใช้วิธี Explain ตลอดไปเพราะอาจกลายเป็นว่านักลงทุนสถาบันไม่ทำตามที่ได้ประกาศเจตนารมณ์เอาไว้ซึ่งอาจก่อผลเสียกับนักลงทุนสถาบันได้

ผู้ลงทุนหรือผู้ที่สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมหรือ ตรวจสอบรายชื่อผู้ลงทุนสถาบันที่ประกาศรับ I Code ได้ที่เว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. www.cgthailand.org

การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ครั้งที่ 5/2560

เมื่อวันอังคารที่ 20 ธันวาคม 2560 สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้จัดประชุมคณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษาสมาคมฯ ครั้งที่ 5/60 โดยมี ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม นายกสมาคมเป็นประธานในที่ประชุม ณ ห้องประชุม 321 ชั้น 3 อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีกรรมการและที่ปรึกษาสมาคมฯ เข้าร่วมประชุม จำนวน 18 ท่าน

จัดอบรมหลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 10

ตามที่สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ได้จัดอบรมโครงการเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้ปฏิบัติงานกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 10 ณ ห้อง บุษราคัม ชั้น 1 โรงแรมอะริสตัน สุขุมวิท 24 ระหว่างวันที่ 2 - 3 พฤศจิกายน 2560 ได้เสร็จสิ้นไปแล้วนี้ โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 41 คน จาก 20 หน่วยงาน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท อัลฟ่า แคปิตอล จำกัด บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กสิกรไทย จำกัด ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร

รอบรู้สมาคม

จัดเสวนาพิเศษ หัวข้อ “เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ”

เมื่อ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดโครงการเสวนาเกี่ยวกับกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ หัวข้อ “ เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ ” ณ หอประชุมศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย ชั้น 7 อาคาร B. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การจัดโครงการเสวนาดังกล่าวจัดขึ้นมาเพื่อ ตอบแทน สมาชิก ของสมาคมฯ ที่ได้ให้การสนับสนุนกับทางสมาคมฯ มาโดยตลอด ทางสมาคมฯ จึงไม่คิดคิดค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วม และได้จัดเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผู้เข้าเสวนา จำนวน 500 คน จาก 140 หน่วยงานกองทุน โดยการเสวนาครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มาเป็นประธานกล่าวเปิดการเสวนา ทั้งนี้ได้เชิญ คุณสุภาณี จันทรมาศ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออม การลงทุน และพัฒนาตลาดทุนสำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง , คุณเนาวรัตน์ จันทวานิช ผู้อำนวยการศูนย์กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน ก.ล.ต. คุณอารยา ธีระโกเมน อุปนายกสมาคม และประธานกลุ่มธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สมาคมบริษัทจัดการลงทุน (AIMC) และ ดร.สุเมต สุวรรณพรหม กรรมการสมาคมฯ เป็นผู้แทนกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ร่วมเป็นผู้เสวนา โดยมีคุณเนาวรัตน์ เจริญประพิณ จากรายการ Money Channel เป็นผู้ดำเนินรายการ

ส่งเสริมการออมอย่างไรให้สอดคล้องกับใจคน

ผศ. เสกสรรค์ นิวัติชัยวงศ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัจจุบันคนเรามีอายุยืนมากขึ้นโดยลำดับและหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศ AEC จากบทความ “Amazing AEC กับ เกษมสันต์ ตอนคนอายุยืน” (พ.ย. 59) ได้เปิดเผยว่า คนไทยมีอายุยืนเฉลี่ยเป็นอันดับ 5 (74.9 ปี) รองจาก มาเลเซีย (75 ปี) เวียดนาม (76 ปี) บรูไน (77.7 ปี) และสิงคโปร์ (83.1 ปี)

แต่เป็นน่าสังเกตว่าเรามากได้ยินข่าวว่าผู้สูงอายุมีเงินไม่พอใช้จ่ายยามเกษียณตาม life style ที่อยากจะเป็นหรือบางคนกลายเป็นคนจนตอนแก่ ทั้งๆที่มีเงินเพิ่มทุกปี ซึ่งเหตุผลหลักนั้นมาจากการที่บุคคลเหล่านี้ไม่มีการออมอย่างเป็นระบบและเพียงพอ รวมทั้งการไม่นำเงินออมไปลงทุนให้เหมาะสมในช่วงวัยทำงานของตน นอกจากนั้นบางคนยังสะสมหนี้แบบไม่รู้จบด้วย

จากการสำรวจกระแสเงินคนไทยเมื่อปี 2558 พบว่าคนไทยที่ร่ำรวยหาอาณาจักรมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน 26,915 บาท ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่อครัวเรือนเดือนละ 21,157 บาท แสดงว่า มีเงินออมเบื้องต้น ถึง 5,758 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน แต่หากไม่มีการจัดการเงินเหลือเพื่อออมนี้ ก็อาจนำไปสู่วิกฤตเงินออมในระยะยาวได้ และน่าเป็นห่วง

วิกฤตการณ์การออมเงินนั้นคงไม่ได้มีอยู่แค่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย แต่ยังอยู่ในกลุ่มของผู้มีรายได้ปานกลางของประเทศอีกด้วย ซึ่งบุคคลเหล่านี้คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 95 ของประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่าคนเกือบทั้งประเทศกำลังตกอยู่ในภาวะเสี่ยงของการมีเงินไม่พอใช้ในยามเกษียณ ประเด็นคำถามที่น่าสนใจที่ตามมาคือทำไมคนเราจึงออมไม่เพียงพอ สาเหตุนั้นมาจากคนไทยไม่ตระหนักถึงความสำคัญหรือเปล่า หรือเป็นเพราะคนไทยไม่มีเงินเพียงพอที่จะออม หรือภาครัฐไม่ให้ความสำคัญต่อการออม หรือมีเหตุผลอื่นใดอีกหรือไม่

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศของนักเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมพบว่าจิตใจของคนเราเป็นอุปสรรคหลักอย่างหนึ่งในการออม

คนเรามักคิดว่าเรื่องการออมเพื่อวัยเกษียณเป็นเรื่องของอนาคต เนื่องจากยึดติดอยู่กับคำว่าเกษียณ คืออายุ 60 ปี และтикหักเข้าไปเองว่าอายุ 60 ปี หรือใกล้ๆแล้วค่อยออม โดยมองข้ามไปว่าแท้จริงแล้วนั้นการออมเพื่อวัยเกษียณ คือการออมเพื่อให้เรามีเงินใช้จ่ายวันที่เราอายุ 60 ปี

“ดังนั้นการออมเพื่อวัยเกษียณนั้นเป็นเรื่องที่ต้องทำในทันทีตั้งแต่ช่วงแรกในวัยทำงาน”

นอกจากนี้คนเรายังจะเรียงลำดับความสำคัญในชีวิตไม่ถูกต้อง เนื่องจากคนเรามักให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากกว่าอนาคต เพราะเรามองอนาคตไกลๆไม่เห็น ปรากฏการณ์นี้เป็นตัวอธิบายว่าทำไมคนเราจึงเลือกที่จะจับจ่ายใช้สอยเพื่อวันนี้ พรุ่งนี้ มากกว่าการออมเงินเพื่อการเกษียณ ทั้งๆที่การจับจ่ายใช้สอยวันนี้แทบจะไม่มีสาระสำคัญในชีวิตของเราเลย

อีกเรื่องหนึ่งคือคนเรานั้นสามารถคาดการณ์รายจ่ายที่เกิดขึ้นประจำได้ เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแม่นยำและใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่มักจะคาดการณ์รายจ่ายในโอกาสพิเศษไว้ให้น้อยกว่าความเป็นจริง เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากอุบัติเหตุ และยิ่งโอกาสในการเกิดเหตุการณ์พิเศษต่ำมากเท่าไร ความสามารถในการคาดการณ์ก็จะต่ำลงไปด้วย

ดังนั้นเมื่อการห้ามใจให้ออมเป็นเรื่องยาก รัฐบาลก็ควรมีการออกแบบการออมเพื่อหลอกล่อจิตใจคนกระตุ้นให้มีการออมเพิ่มมากขึ้น การออกแบบการออมโดยตระหนักถึงพื้นฐานจิตใจคนอาจสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

(1) คนไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง

รัฐบาลมีการออก พ.ร.บ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้นายจ้างจัดตั้งกองทุนเพื่อออมเงินและเป็นแหล่งเงินทุนเมื่อลูกจ้างลาออกงานหรือเมื่อเกษียณอายุจะได้มีเงินใช้จ่าย โดยในอดีตการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนนี้เป็นแบบสมัครใจ และในเร็ว ๆ นี้จะมี กบข. เพื่อบังคับให้มีการออมอย่างเป็นระบบ จากสถิติที่ผ่านมาพบว่ามีลูกจ้างจำนวนไม่มากนักที่มาสมัครเข้ากองทุนฯ และเมื่อถามถึงเหตุผล ก็มักได้รับคำตอบว่าไม่รู้ว่าจะไปสมัครที่ไหน กับใคร และไม่มีเวลาไปสมัคร ดังนั้นหากรัฐบาลบังคับให้นายจ้างสมัครกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับลูกจ้างในทันทีที่เริ่มทำงานได้ครบทุกองค์กรเมื่อไรจะส่งผลให้คนมีการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งในต่างประเทศมีการทำแล้ว และพบว่าอัตราการลาออกจากกองทุนต่ำมาก

(2) คนไม่ชอบความยุ่งยาก

เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีนิสัยไม่ชอบความยุ่งยาก ดังนั้นการออมเงินแบบดั้งเดิมที่เราจะต้องนำเงินไปฝากธนาคาร การโยกย้ายเงินจากบัญชีหนึ่งไปอีกบัญชีหนึ่งจึงไม่ตอบโจทย์พฤติกรรมมนุษย์แบบพวกเรา การใช้ระบบอัตโนมัติของธนาคารจะสามารถช่วยเราในการออมเงินได้ง่ายขึ้น ในปัจจุบันเราสามารถไปยังธนาคารทำเรื่องหักเงินจากบัญชีหนึ่งและโอนเข้าไปฝากอีกบัญชีหนึ่ง หรือนำไปซื้อกองทุนรวมได้อัตโนมัติ เพียงทำเรื่องที่ธนาคารเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

(3) กำลังใจหมดลงได้อย่างง่ายดาย

ออมเงินนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ หนึ่งในรูปแบบที่นิยมทำกันมากคือการออมในรูปแบบของการลงทุนในตราสารทุนและตราสารหนี้ อย่างไรก็ตามการลงทุนในตราสารทุนนั้นมีความเสี่ยงที่จะขาดทุนในช่วงเวลาระยะสั้น หากผู้ออมเงินมีความไม่เข้าใจในตลาดทุน และตกใจที่เงินออมของตนลดค่าลง จะส่งผลให้หมดกำลังใจในการออม รวมถึงบางรายก็จะกลัวการออม ดังนั้นหากเราต้องการออมเงินในตลาดทุน เราจะต้องเข้าใจธรรมชาติของตลาดทุน และมองถึงผลตอบแทนที่จะได้รับปลายทางที่ไกลออกไปในอนาคต ไม่ใช่มองเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น

(4) คนเราสามารถกระตุ้นได้โดยใช้คำที่กระทบกระเทือนจิตใจ

งานวิจัยในต่างประเทศพบว่าเมื่อธนาคารตั้งชื่อบัญชีว่า “บัญชีการออมเพื่อยามฉุกเฉิน” พบว่าการตั้งชื่อบนนี้เป็นกระตุ้นให้คนตื่นตัวในการเก็บเงินมากขึ้น

(5) “การเริ่มต้นใหม่” เป็นคำที่ทำให้คนมีความหวังและกระตุ้นให้คนลงมือทำ

เราสามารถใช้ข้อดีของคำว่า “การเริ่มต้นใหม่” ในการกระตุ้นให้คนให้มาออมเงินกัน เราจะเห็นได้ว่าในทุกวันเกิดหรือปีใหม่ มักจะมีคำติดปากว่า ปีใหม่แล้ว เรามาตั้งใจทำอะไรที่ดีใหม่ ๆ กันเถอะ ดังนั้นหากเราตั้งเป้าหมายการเริ่มต้นใหม่สำหรับการออมเงินให้สั้นลง เช่น ทุกเดือน ทุกสัปดาห์ หรือแม้กระทั่งทุกวัน ก็จะทำให้เรามีแรงกระตุ้นที่จะสร้างแบบแผนในการออมเงินอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าการเข้าใจจิตวิทยาของการออมนั้นเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่าอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้เราตระหนักรู้ถึงปัญหา และจุดอ่อนที่ทำให้คนเราออมไม่สำเร็จ และทำให้เราสามารถออกแบบเครื่องแบบทางการเงินเพื่อการแก้ปัญหาวิกฤตการออมในระยะสั้นและยาวได้ หากคนไทยสามารถออมเงินได้เพียงพอเพื่อยุติเกษียณแล้วก็จะส่งผลดีต่อทั้งตนเอง สังคม และประเทศในภาพรวมด้วย

สรุปผลการดำเนินงาน สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประจำปี 2560

หลักการในการดำเนินงาน

ในปีบัญชี 2560 สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้โดยมีหลักการ ดำเนินงานดังนี้

1. บริหารจัดการสมาคมฯ อย่างมีธรรมาภิบาลและมีฐานะทางการเงินที่เลี้ยงตัวเองได้
2. ผลักดันให้เป็นสถาบันแห่งความรู้ที่เกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของประเทศ
3. ผลักดันให้เป็นศูนย์กลางระหว่างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและสร้างความสัมพันธ์กับกองทุนเงินออมทั้งภายในและต่างประเทศ
4. ส่งเสริมและพัฒนาระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพร้อมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องให้ระบบกองทุนของประเทศมีความเจริญก้าวหน้า

ผลการดำเนินงาน

1. การเพิ่มจำนวนสมาชิก

สมาคมฯ ได้ดำเนินการรณรงค์เชิญชวนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งกองทุนขนาดใหญ่และกองทุนขนาดเล็กให้เห็นความสำคัญด้านกองทุนและเข้ามาเป็นสมาชิกของสมาคมอย่างไรก็ตามในปี 2560 มีกองทุนสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติมจำนวน 2 กองทุนนายจ้าง ทำให้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สมาคมฯ มีสมาชิกกองทุนจำนวนทั้งสิ้น 204 กองทุน

2. การจัดโครงการส่งเสริมความรู้แก่กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในรอบปี 2560 สมาคมฯ ได้จัดการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้ง เสวนา/สัมมนาและศึกษาดูงานต่างประเทศ ซึ่งเป็นการกิจหลักหนึ่งในสี่ ของสมาคมฯ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มีความสนใจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยสมาคมฯ ได้จัดอบรมจำนวน 7 ครั้งจัดสัมมนา 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดอบรม

- 2.1.1 หลักสูตร “พัฒนาการใหม่ๆ ของกฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและภาษีอากร” รุ่นที่ 6
- เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2560 สมาคมฯ ได้จัดอบรมโครงการอบรมเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้ปฏิบัติงานกองทุนหลักสูตร หลักสูตร “พัฒนาการใหม่ๆ ของกฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและภาษีอากร” รุ่นที่ 6 ณ ห้องประชุมราชมัย ชั้น 1 โรงแรมอะริสตัน สุขุมวิท 24 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2560 โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 42 คน จาก 25 หน่วยงานกองทุน โดย การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานกฎหมาย กรมสรรพากร ส่งผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร

2.1.2 หลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 9

เมื่อระหว่างวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2560 สมาคมฯ ได้จัดโครงการอบรมเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุน หลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 9 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 โรงแรมอะริสตัน สุขุมวิท 24 โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 43 คน จาก 16 หน่วยงาน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กลสิกรไทย จำกัด ส่งผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร

2.1.3 หลักสูตร “การฝึกปฏิบัติการจัดการลงทุนด้วยเครื่องมือทางการเงิน” (Financial Lab) รุ่นที่ 12

เมื่อระหว่างวันที่ 9 – 11 สิงหาคม 2560 สมาคมฯ ได้จัดโครงการอบรมเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุน หลักสูตร “การฝึกปฏิบัติการจัดการลงทุนด้วยเครื่องมือทางการเงิน” (Financial Lab) รุ่นที่ 12 ณ ตึกมหิตลธิเบศร ชั้น 11 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 40 คน จาก 12 หน่วยงานกองทุน โดยการอบรมครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นประธานกล่าวเปิดการอบรม การจัดอบรมในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก ภาควิชาการธนาคารและการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 หลักสูตร “จะคัดเลือกบริษัทจัดการกองทุนอย่างไรดีให้ถูกใจ” รุ่นที่ 9

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 7 กันยายน 2560 สมาคมฯ ได้จัดโครงการอบรมเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุนโครงการเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุน หลักสูตร “จะคัดเลือกบริษัทจัดการกองทุนอย่างไรดีให้ถูกใจ” รุ่นที่ 9 ณ ห้อง มรกต ชั้น 2 โรงแรมอะริสตัน สุขุมวิท 24 เมื่อ โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 29 คน จาก 16 หน่วยงานกองทุน โดยการอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ส่งผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร

2.1.5 หลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 10

เมื่อระหว่างวันที่ 2 - 3 พฤศจิกายน 2560 สมาคมฯ ได้จัดอบรมโครงการเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หลักสูตร “กรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รุ่นที่ 10 ณ ห้องประชุม ชั้น 1 โรงแรมอะริสตัน สุขุมวิท 24 โดยมีผู้เข้าอบรม จำนวน 41 คน จาก 20 หน่วยงาน การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท อัลฟ่า แคปปิตอล จำกัด บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กลสิกรไทย จำกัด ส่งผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากร

2.1.6 การจัดอบรม In-house ให้กับหน่วยงานสมาชิกของสมาคมฯ 2 ครั้ง ในปี 2560

สมาคมฯ ได้จัดอบรมโครงการเสริมความรู้แก่กรรมการและผู้บริหารงานกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยจัดการอบรม Inhouse ให้กับหน่วยงานสมาชิกของสมาคมฯ 2 ครั้ง ในปี 2560 โดยจัดให้กับธนาคารออมสิน เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 60 และการประสานนครหลวง เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560

2.2 การจัดสัมมนา/เสวนา

เมื่อ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 สมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดโครงการเสวนาเกี่ยวกับกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ หัวข้อ “ เรามีความพร้อมหรือยังกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาคบังคับ ” ณ หอประชุมศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย ชั้น 7 อาคาร B. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การจัดโครงการเสวนาดังกล่าวจัดขึ้นมาเพื่อ ตอบแทน สมาชิก ของสมาคมฯ ที่ได้ให้การสนับสนุนกับทางสมาคมฯ มาโดยตลอด ทางสมาคมฯ จึงไม่คิดค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วม โดยมีผู้เข้าเสวนา จำนวน 500 คน จาก 140 หน่วยงานกองทุน โดยการเสวนาครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.พิสิฐ ลิ้อารมรม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นประธานกล่าวเปิดการเสวนา โดยมีผู้ร่วมเสวนาประกอบด้วย คุณสุภาณี จันทรมาศ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออม การลงทุน และพัฒนาตลาดทุนสำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง คุณเนาวรัตน์ จันทวานิช ผู้อำนวยการศูนย์กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สำนักงาน ก.ล.ต. คุณอารยา ธีระโกเมน อุปนายกสมาคม และ ประธานกลุ่มธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สมาคมบริษัทจัดการลงทุน และ ดร.สุเมต สุวรรณพรหม กรรมการสมาคมฯ เป็นผู้แทนกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ร่วมเป็นผู้เสวนา โดยมีคุณเนาวรัตน์ เจริญประพิณ จากรายการ Money Channel เป็นผู้ดำเนินรายการ

2.3 การจัดดูงานต่างประเทศ ณ ประเทศฟินแลนด์และสวีเดน

สมาคมฯ ได้จัดโครงการศึกษาดูงานต่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและการลงทุนเพื่อวัยเกษียณในต่างประเทศ ที่ประเทศฟินแลนด์และสวีเดน ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม ถึง วันที่ 3 มิถุนายน 2560 จำนวน 16 คน เจ้าหน้าที่สมาคมฯ 1 คน

คณะได้ไปศึกษาดูงาน 7 หน่วยงาน ได้แก่ The Finnish Centre for Pensions –ETK , Finnish Pension Alliance-Tela, The State Pension Fund –VER , Estlander & Partners Ltd. at Vaasa Office, Hanken School of Economics, Swedish National Pension Fund : Tredji AP-fonden (AP3) และ Stockholm School of Economics

3. การจัดสัมมนาร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ

3.1 สัมมนา Pensions & Institutional Investment Forum – Investing & Managing a New Pensions System

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 31 สิงหาคม 2560 สมาคมฯได้เป็น Supporting Organizer ร่วมกับ Asia Firstจัดสัมมนา ในหัวข้อ “Pensions & Institutional Investment Forum – Investing & Managing a New Pensions System” ณ Royal Maneeya Ballroom ชั้น M โรงแรม Renaissance Bangkok Ratchaprasong Hotel

3.2 สัมมนา The 10th Annual Thailand Round Table

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน 2560 สมาคมฯได้เป็น Supporting Organizer ร่วมกับ Asia Asset Management the Journal of Investments and Pensions จัดสัมมนา The 10th Annual Thailand Round Table ในหัวข้อ Pensions and Investments, New Directions, New Perspectives ณ โรงแรม Siam Kempinski

4. การจัดประชุม

ในรอบปี 2560 ที่ผ่านมา สมาคมฯได้จัดประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมและจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 รวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง ดังต่อไปนี้

การจัดประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคม

- 4.1 การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ 1/2560 จัดขึ้นเมื่อวันเสาร์ที่ 28 มกราคม 2560 ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 4.2 การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ 2/2560 จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 3 มีนาคม 2560 ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 5 อาคาร ปณท. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แจ้งวัฒนา
- 4.3 การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ 3/2560 จัดขึ้นเมื่อวันอังคารที่ 20 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุม 413 ชั้น 4 อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- 4.4 การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ 4/2560 จัดขึ้นเมื่อวันอังคารที่ 19 กันยายน 2560 ณ ห้องประชุม 414 ชั้น 4 อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- 4.5 การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมครั้งที่ 5/2560 จัดขึ้นเมื่อวันพุธที่ 20 ธันวาคม 2560 ณ ห้องประชุม 312 ชั้น 3 อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

5. การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559

สมาคมฯ ได้การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม 2560 ระหว่างเวลา 8.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 18 การไฟฟ้านครหลวงสำนักงานใหญ่ เพลินจิต โดยมีกองทุนสมาชิกสมาคมฯ เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 50 หน่วยงานกองทุน อนึ่ง ก่อนเข้าวาระการประชุมใหญ่ สมาคมฯ ได้จัดให้มีการเสวนาพิเศษ หัวข้อ “เหลียวหน้าแลหลังกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบข.)” โดยมีคุณนันทา พรตปกรณ์ กรรมการสมาคมฯ และกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กบข. ดร.มนชัย สุดจิตร์ ที่ปรึกษาสมาคมฯ และกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ธกส. คุณปาริย์ บุญยัษฐิติ Executive Vice President ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพและกองทุนส่วนบุคคล บลจ. ซีไอเอ็มบี-พรินซิเพิล จำกัด โดยมีคุณเชิดศักดิ์ สกุลทวีวัฒน์ เลขาธิการสมาคมฯ เป็นผู้ดำเนินรายการ

6. กิจกรรมสัมพันธ์กับสมาชิก

สมาคมฯ ได้จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่สมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกิจกรรมการหารายได้เพื่อใช้จ่ายในการบริหารจัดการสมาคม ให้ดำเนินการลุล่วงตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งได้ร่วมสนับสนุนช่วยเหลืองานการกุศลอีกด้วยดังนี้

6.1 จัดการแข่งขันกอล์ฟการกุศล ครั้งที่ 16 ประจำปี 2560

เมื่อวันศุกร์ที่ 28 เมษายน 2560 สมาคมฯ ได้จัดแข่งขันกอล์ฟการกุศล ครั้งที่ 16 ประจำปี 2560 ซึ่งด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ สนามเมืองแก้วกอล์ฟคอร์ส บางนา เพื่อเป็นทุนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมฯ และรายได้จากการแข่งขันกอล์ฟการกุศลครั้งนี้ จำนวน 100,000 บาท สมาคมฯ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสมทบทุน “สมเด็จพระเทพฯ” ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมประชาชื่น อิมเมจ ชนะเลิศประเภททีม ครองถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

6.2 การจัดประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดีเด่น ครั้งที่ 6

สมาคมฯ ได้จัดทำโครงการประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดีเด่น ครั้งที่ 6 ประจำปี 2560 ซึ่งได้พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อยกย่องเชิดชูกองทุนที่มีการบริหารจัดการดีเด่นเป็นแบบอย่างแก่กองทุนอื่น ๆ ได้โดยสมาคมฯ ได้กำหนดจัดงานประกาศผลและมอบรางวัลการประกวดกองทุนครั้งนี้ ในวันศุกร์ที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม โรงแรมโซฟิเทล กรุงเทพฯ สุขุมวิทโดยกองทุนที่ชนะเลิศของการประกวดแต่ละประเภท ได้รับพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่วนรองชนะเลิศอันดับหนึ่งได้รับโล่เกียรตินิยมจาก

สำนักงาน ก.ล.ต. นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังได้มอบโล่เกียรติยศให้แก่กองทุนที่ได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับสอง สำหรับเงินรายได้จากการจัดงานนี้สมาคมนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและจัดกิจกรรมต่างๆ ของสมาคม และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 100,000 บาท สมทบทุน “มูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”

7. งานด้านการประชาสัมพันธ์

สมาคมฯ ได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานต่าง ๆ ของสมาคมฯ ให้สมาชิกกองทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนที่สนใจได้เข้าถึงข้อมูลสมาคมฯ ใน 2 ช่องทางสำคัญ ได้แก่ วารสาร “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” และเว็บไซต์สมาคม

7.1 วารสาร “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ”

สมาคมฯ ได้จัดพิมพ์วารสาร “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” รายไตรมาส ส่งให้แก่กองทุนที่เป็นสมาชิกโดยไม่คิดมูลค่า โดยเนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุ ตลอดจนพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สำหรับปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา สมาคมฯ ได้จัดพิมพ์วารสาร “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 54 (มกราคม-มีนาคม 2560) ฉบับที่ 55 (เมษายน-มิถุนายน 2560) ฉบับที่ 56 (กรกฎาคม-กันยายน 2560) และฉบับที่ 57 (ตุลาคม-ธันวาคม 2560)

7.2 เว็บไซต์สมาคม

เว็บไซต์ของสมาคมฯ www.aop.or.th เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมาคม ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ อันได้แก่ ประกาศประชาสัมพันธ์งานของสมาคม รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กำหนดการจัดอบรมสัมมนา ผลการอบรม การจัดการแข่งขันกอล์ฟการกุศล การจัดประกวดกองทุน นอกจากนี้ วารสาร “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” และรายงานกิจการประจำปีของสมาคมฯ ก็นำเสนอบนหน้าเว็บไซต์สมาคมฯ ด้วย

8. การเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

8.1 ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดแข่งขันกอล์ฟการกุศลชิงถ้วยพระราชทานฯ ครั้งที่ 16 ประจำปี 2560

วันอังคารที่ 14 มีนาคม 2560 เวลา 9.00 น. ดร.พิสิฐ ลิ้อารมรม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้เป็นหัวหน้าคณะนำกรรมการ ที่ปรึกษาสมาคมฯ พร้อมด้วยผู้แทนทีมกอล์ฟที่ชนะการแข่งขัน เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัย เพื่อรับพระราชทานถ้วยรางวัล และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดแข่งขันกอล์ฟการกุศลครั้งนี้ จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

8.2 ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพครั้งที่ 5

วันจันทร์ที่ 20 พฤศจิกายน 2560 เวลา 15.00 น. ดร.พิสิฐ ลิ้อารมรม นายกสมาคมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้เป็นหัวหน้าคณะนำกรรมการ ที่ปรึกษาสมาคมฯ พร้อมด้วยผู้แทนกองทุนที่ชนะการประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดีเด่น ครั้งที่ 5 เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อาคารชัยพัฒนา เพื่อรับพระราชทานโล่รางวัล และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพครั้งนี้ จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) สมทบทุน “มูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี”

เรียนรู้อดีต : บทเรียนราคาแพงจากวิกฤตทางการเงินปี 2540

“..... วิกฤตทางการเงินปี 2540 เป็นจุดพลิกผันสำคัญที่ผลักดันให้ประเทศไทยเกิดการปฏิรูปโครงสร้างของประเทศให้เข้มแข็งมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารจัดการนโยบายเศรษฐกิจมหภาค การกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงของระบบสถาบันการเงิน การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเงินต่าง ๆ ซึ่งได้ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤตทางการเงินโลกในปี 2551 มาได้ โดยได้รับผลกระทบค่อนข้างน้อย แม้ว่าวิกฤตทางการเงินปี 2540 จะผ่านมา 20 ปีแล้ว แต่วิกฤตดังกล่าวเป็นบทเรียนมีค่าที่เราต้องมองย้อนกลับประลึกถึงบ่อย ๆ ว่าทำไมถึงเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น เพื่อเตือนใจตัวเองว่าเราต้องไม่ปล่อยให้เกิดเหตุการณ์แบบนั้นขึ้นอีกในประเทศไทย

หากพิจารณาถึงสาเหตุของวิกฤตทางการเงินปี 2540 พบว่า มีความเปราะบาง และมีการสะสมความเสี่ยงในหลายมิติ ดังนี้

(1) ด้านเศรษฐกิจมหภาค ขณะนั้นไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ก่อให้เกิดการสร้างแรงจูงใจที่บิดเบือนในระบบเศรษฐกิจหลายด้าน ทำให้ภาคเอกชนไม่ตระหนักถึงและ ไม่ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ รวมทั้งมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงอย่างต่อเนื่อง

(2) ด้านระบบสถาบันการเงินและธุรกิจเอกชน ภาคธุรกิจและสถาบันการเงินจำนวนมากสะสมความเสี่ยงโดยการกู้ยืมเกินตัว มีการกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศเพื่อนำมาใช้ในการโครงการระยะยาว ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากความเหลื่อมล้ำของระยะเวลาเงินกู้ (maturity mismatch) และด้านสกุลเงินที่แตกต่างกัน (currency mismatch) โดยลูกหนี้ของสถาบันการเงินมีการลงทุนเกินกำลังในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์อย่างมาก จนเกิดภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่

(3) ภาคการกำกับดูแล เกณฑ์กำกับดูแลบางเรื่องยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีข้อมูลที่เท่าทันในการติดตามฐานะของสถาบันการเงิน ข้อมูลที่สำคัญไม่สะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ข้อมูลสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) หรือข้อมูลเงินกองทุนของสถาบันการเงิน ไม่มีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ เครดิตบูโรสำหรับการตรวจสอบสถานะของผู้กู้ และไม่มีระบบคุ้มครองเงินฝาก รวมทั้งกฎระเบียบที่มีอยู่ในเวลานั้นไม่ได้ให้อำนาจทางการเข้าแก้ปัญหาสถาบันการเงินได้อย่างทันท่วงที

ผมเชื่อว่าหลายท่านคงจำได้ว่า ในช่วงก่อนเกิดวิกฤติปี 2540 บริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ๆ จำนวนมากเติบโตสูงในเชิงปริมาณ แต่ขาดคุณภาพ สถาบันการเงินเหล่านี้แข่งขันกันระดมเงินฝากโดยให้อัตราดอกเบี้ยสูง และหลายแห่งกู้ยืมเงินระยะสั้นจากต่างประเทศเพื่อขยายสินทรัพย์โดยการเร่งให้สินเชื่อกับภาคเอกชนที่ขยายกิจการไปนอกธุรกิจหลักของตนเอง

หรือเก็งกำไรในสินทรัพย์ เช่น บริษัทที่ทำธุรกิจอยู่ในภาคการผลิต แต่กู้เงินได้ง่ายจึงไปลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์ ด้วยหวังว่าจะได้กำไรจากราคาที่ดินที่สูงขึ้นหรือกู้เงินเพื่อนำไปซื้อหุ้นเก็งกำไร ทั้งสถาบันการเงินและธุรกิจให้ความสำคัญกับผลตอบแทนหรือกำไรในระยะสั้นมากกว่าความยั่งยืนในระยะยาว และไม่ตระหนักถึงการบริหารความเสี่ยง ในปี 2540 ภาคธุรกิจมีสัดส่วนหนี้สินต่อทุน (D/E ratio) สูงถึง 5 เท่า อีกทั้งส่วนใหญ่ใช้เงินกู้ยืมระยะสั้นไปลงทุนในโครงการระยะยาว ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เมื่อแหล่งเงินทุนระยะสั้นสะดุดลง ไม่สามารถต่ออายุเงินกู้ได้ หรือเมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับสูงขึ้นเร็ว อีกทั้ง ภาคครัวเรือนก็นำเงินออมหรือกู้เงินระยะสั้นไปเก็งกำไรในที่ดินหรือหลักทรัพย์ จึงเป็นผลให้ mismatch ลักษณะนี้เกิดขึ้นในหลายระดับ ทั้งระดับสถาบันการเงิน ธุรกิจเอกชน และระดับประชาชน

ขณะที่สถาบันการเงินก็ขาดการติดตามการใช้เงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม และมีการกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินค่อนข้างมาก สถาบันการเงินจำนวนไม่น้อยเชื่อใจกัน โดยไม่เข้าใจถึงความเสี่ยงที่แท้จริงของสถาบันการเงินที่ให้กับ ไม่ได้คำนึงถึงความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวของแหล่งเงินทุน โดยมองว่าถ้าเศรษฐกิจยังขยายตัวได้ก็เชื่อมั่นว่าไม่将会有ปัญหาอะไร นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่าถ้าเกิดปัญหาขึ้นเราจะต้องเงินออกได้ก่อน คนอื่นและภาครัฐจะเข้ามาช่วยเหลือ ทำให้เกิดความประมาทในการดำเนินธุรกิจ สำหรับผู้ฝากเงินก็สนใจเพียงว่าจะได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าการฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ โดยไม่ได้สนใจว่าบริษัทเงินทุนเล็ก ๆ เหล่านั้นนำเงินฝากของตนไปทำอะไรถึงได้ผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝากในธนาคารพาณิชย์มาก

เมื่อภาคอสังหาริมทรัพย์มีปัญหามากขึ้นจนเกิดภาวะฟองสบู่แตก และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม คงอยู่ในระดับสูง ได้ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ภาคธุรกิจ จนกลายเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพจำนวนมาก นอกจากนี้ สถาบันการเงินหลายแห่งขาดสภาพคล่อง หมุนเงินไม่ทันเพราะมี mismatch อยู่มาก ทั้งอสังหาริมทรัพย์และหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันก็ด้อยค่าลงอย่างรวดเร็ว ที่สำคัญมาก คือ ความเชื่อมโยงระหว่างบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์ผ่านการกู้ยืมระหว่างกัน ได้ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างต่อทั้งระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจ สภาพคล่องในระบบการเงินหยุดชะงักลงเพราะจากที่สถาบันการเงินเคยเชื่อใจกันก็หันมาไม่เชื่อใจกัน ผู้ฝากเงินถอนเงินฝากอย่างรวดเร็ว หรือสถาบันการเงินต้องปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงขึ้นมากเพื่อดึงเงินฝากไว้ จนเกิดปัญหาความมั่นคงของทั้งระบบการเงิน

ถ้ามองย้อนกลับไปจะพบว่า สถาบันการเงินเล็ก ๆ เหล่านั้นขาดธรรมาภิบาลที่ดีในการดำเนินงาน ทั้งในแง่ของผู้บริหารและกระบวนการบริหารจัดการ โดยเฉพาะกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ ผู้บริหารขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการเงินเนื่องจากการบริหารกิจการมีลักษณะครอบครัวหรือเพื่อนฝูง ไม่มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี ประกอบกับขณะนั้นเรายังไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ดีที่จะช่วยให้สถาบันการเงินมีข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอในการประเมินภาระหนี้โดยรวมและติดตามพฤติกรรมชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างทันกาล การอนุมัติสินเชื่อจึงพิจารณาจากหลักประกันหรืออาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลเป็นหลัก โดยไม่ได้วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการหรือความสามารถในการชำระหนี้ สินเชื่อหลายรายการมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปเพิ่มทุนหรือให้กู้กับผู้ที่เข้าไปซื้อกิจการ โดยใช้ใบหุ้นและที่ดินเป็นหลักประกัน ซึ่งมีการประเมินราคาที่ดินหรือมูลค่าบริษัทสูงเกินความเป็นจริงเพื่อให้ได้วงเงินกู้สูง และมีการให้สินเชื่อกับลูกหนี้โดยสร้างเอกสารหรือข้อมูลเท็จ บางสินเชื่อไม่มีธุรกิจรองรับจริง ซึ่งล้วนก่อให้เกิดหนี้ด้อยคุณภาพ

จำนวนมากในระบบการเงิน ความเสียหายบางส่วนยังเกิดจากผู้บริหารที่ไม่สุจริต มีการปลอมแปลงเอกสารเพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง รวมทั้งยังมีการตกแต่งบัญชีให้ดูมีกำไรเพื่อให้สามารถจ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูงได้ หรือมีการใช้เงินของสถาบันการเงินในทางมิชอบ ซึ่งแม้จะใช้วิธีการที่ซับซ้อนจนอาจไม่ผิดกฎหมาย แต่เป็นสิ่งที่ผิดแนวปฏิบัติที่ดีที่ผู้บริหารพึงปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น ผู้ฝากเงิน และสถาบันการเงิน

การกำกับดูแลและกฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่ไม่ได้มาตรฐานก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตทางการเงินปี 2540 เช่น นิยามลูกหนี้ด้อยคุณภาพใช้เกณฑ์การค้างชำระเกิน 1 ปี ในขณะที่มาตรฐานสากลอยู่ที่ 3 เดือน ทำให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อแบบไม่ระมัดระวังและไม่มีการทบทวนคุณภาพลูกหนี้อย่างสม่ำเสมอ จึงไม่ทราบสถานะที่แท้จริงของลูกหนี้ ส่วนผู้กำกับดูแลเองก็ไม่ทราบสถานะที่แท้จริงของระบบสถาบันการเงินเช่นกัน เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น เงินสำรองและเงินกองทุนที่มีจึงไม่เพียงพอรองรับความเสียหาย ประกอบกับขณะนั้น การตรวจสอบสถาบันการเงินเป็นการตรวจสอบที่เน้นการตรวจสอบรายการทางบัญชี จึงเป็นการตรวจสอบตามหลังเหตุการณ์ ทำให้ไม่สามารถประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง เพราะเน้นการสั่งการตามกฎหมายเมื่อพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว ฐานข้อมูลสถาบันการเงินที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้การตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายใด ๆ ทำได้ไม่ทันกาล เกิดข้อถกเถียงกันมากมาย รวมถึงขาดกระบวนการติดตามฐานะและผลการดำเนินงานแบบต่อเนื่อง และไม่มีผู้กำกับดูแลในภาพรวม ทำให้ไม่เห็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเชิงระบบ ไม่เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันการเงินประเภทต่าง ๆ การพิจารณาปัญหาสถาบันการเงินมุ่งเน้น ดูที่ละรายสถาบัน และอาจมีการผ่อนผันเพิ่มเติมเป็นรายกรณี ไม่ได้ใช้ระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าที่ชัดเจนหรือมีกระบวนการในการจัดการปัญหาที่พร้อมใช้ ประกอบกับกฎหมายในขณะนั้นไม่เอื้อให้ทางการเข้าแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ ทำให้การจัดการแก้ไขปัญหาทำได้ไม่มีประสิทธิภาพและไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

เหตุการณ์ที่ผมกล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ก่อให้เกิดวิกฤตทางการเงินปี 2540 ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนครั้งใหญ่ของไทยที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและระบบการเงินมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการสร้างสมดุลของนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง การสร้าง ธรรมชาติภายในระบบสถาบันการเงิน การปรับโครงสร้างเชิงสถาบัน การยกระดับการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ตลอดจนการวางกลไกแก้ไขปัญหาเชิงระบบถ้าเกิดปัญหาขึ้น ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยเอง ก็ต้องปรับตัวอย่างมากเช่นกัน ทั้งการปรับโครงสร้างองค์กรและคุณภาพของบุคลากร การเปลี่ยนแนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงินมาเน้นการดูแลบริหารจัดการความเสี่ยงและธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินตามมาตรฐานสากล หรือที่เรียกว่า Risk-based supervision มองไปข้างหน้าอย่างรอบด้านและลึกขึ้น ต้องพัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการเงิน และเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ประชาชนเข้าใจสภาพเศรษฐกิจและการเงินอย่างเท่าทัน รวมถึงร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินโดยรวม นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่จะเป็นสำหรับระบบเศรษฐกิจไทย เช่น เครดิตบูโร สถาบันคุ้มครองเงินฝาก และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) เพื่อส่งเสริมให้เกิด ธรรมชาติภายในภาคเอกชน เป็นต้น

ส่วนสถาบันการเงินเองก็ได้ปรับตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในหลายมิติ ยกเว้นการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี กรรมการและผู้บริหารตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้น และผู้ฝากเงิน กระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ อยู่ที่คณะกรรมการที่ต้องมีความรู้ความสามารถ มีระบบถ่วงดุลอำนาจการตัดสินใจ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคนคนเดียว และต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ข้อมูลที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงก็เป็นข้อมูล ที่ลึกและทันกาลมากขึ้น มีการกันเงินสำรองและดำรงเงินกองทุนในระดับสูงด้วยการมองไปข้างหน้าเพื่อให้สามารถรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ จนอาจกล่าวได้ว่าวันนี้เราพัฒนามาไกลกว่าในอดีตมากแต่ข้อผิดพลาดในอดีตเป็นสิ่งที่เราละเลยไม่ได้ ต้องระลึกและทบทวนตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เราดำเนินการอย่างระมัดระวัง ไม่ประมาท และไม่ผิดซ้ำรอยเดิม

ความเปราะบางที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตทางการเงินปี 2540 เกิดจากสถาบันการเงินขนาดเล็ก ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะบริษัทเงินทุน ซึ่งในปี 2539 บริษัทเงินทุนมีขนาดสินทรัพย์รวมกัน 1.8 ล้านล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 21.2 ของระบบสถาบันการเงิน ถัดมาเพียงปีเดียวภายหลังวิกฤตทางการเงินเกิดขึ้น ขนาดสินทรัพย์ของบริษัทเงินทุนลดลงเหลือเพียง 6 แสนล้านบาท หรือลดลงถึง 2 ใน 3 ส่วนจากเดิม นั้นแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าบริษัทเงินทุนแต่ละแห่งจะมีขนาดเล็ก แต่ด้วยรูปแบบธุรกิจที่มีความเสี่ยงในลักษณะเดียวกัน ขาดธรรมาภิบาลที่ดีในการบริหารจัดการคล้ายกัน มีการก๊วยมระหว่างกันและมีความเชื่อมโยงระหว่างกันสูง เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นก็จะส่งผลกระทบตามกันไปเหมือนโดมิโน ก่อให้เกิดความเสียหายกับทั้งระบบสถาบันการเงินได้.....” #

คัดจากส่วนหนึ่งของปาฐกถา โดย ดร.วิโรฒ สันติประภาพร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารสหกรณ์ยุค 4.0” ในงานสัมมนาไตรภาคีวิชาการ ณ โรงแรม เชียงใหม่แกรนด์วิว จ.เชียงใหม่ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2560 จัดโดย สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

ครั้งแรก
ที่ให้คุณถอนเงินสด
จากตู้ ATM
ได้โดยไม่ต้องใช้บัตร

MyMo
.. My Card

สะดวก

ปลอดภัย

ไม่ต้องใช้บัตร

* ครั้งแรกของ MyMo - Mobile Banking ของธนาคารออมสิน ที่ถอนเงินสดจากตู้ ATM ธนาคารออมสิน ด้วยการสแกน QR Code

“ Best Investment ”
Better Wealth Better World

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานรางวัลชนะเลิศในงานประกวดกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ดีเด่น 2 ปีซ้อน (ประจำปี 2558 และ 2559) สำหรับ
“กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ TMBAM M Choice ซึ่งจดทะเบียนแล้ว”
ประเภทกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จัดการแบบกองทุนร่วม (Pooled Fund)

“Empower Thais towards
Rich Retirement”

ผลการดำเนินงานในอดีต / ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน
ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนมิได้เป็นที่ยืนยันถึงผลการดำเนินงานในอนาคต
ทำความเข้าใจลักษณะสินค้า เงื่อนไขผลตอบแทนและความเสี่ยงก่อนตัดสินใจลงทุน

